

Älgstammen i Västerbotten Sydöstra ÄFO

Vintern 2014/2015

RESULTATBLAD 08
2015

Svensk Naturförvaltning AB har gjort en beräkning av älgstammens storlek och sammansättning i Västerbottens läns Sydöstra älgförvaltningsområde. Uppgifterna kan fungera som ett stöd i det lokala älgförvaltningsarbetet för planering och utvärdering av avskjutning.

För att effektivt kunna styra utvecklingen av en älgstam krävs tillförlitliga demografiska data, det vill säga uppgifter på älgarnas antal, kön, ålder och hemvist.

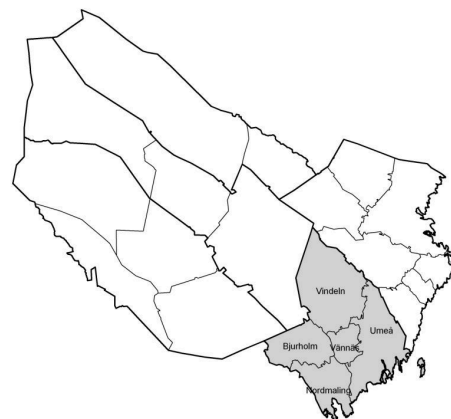
Med statistik från avskjutning och Älgobs kan man göra en beräkning hur stammen sett ut vid jaktstart samt efter jakt för de år man har statistik för. I Västerbotten där älgen vandrar mellan sommar och vinterområden blir beräkningen efter jakt en beskrivning av vintertäthet före vandring. Hur älgarna fördelar sig under hög- och senvintern kan vi inte på detta sätt riktigt uttala oss om. Vi vet dock, genom olika flyginventeringar som genomförts, att tätheten i ett område kan vara både högre och lägre än det som vi anger som täthet efter jakt.

Inventeringar som skattar antal älgar före jakt kan bidra till att göra beräkningarna säkrare. I områden där älgar säsongsvandrar över gränsen innebär det att en skattning av sommarstammen är nödvändig. I vandringsområden har emellertid även skattningar av vinterstammen ett stort värde då det kan vara av betydelse att känna till stammens storlek och utbredning på högvintern inte minst för att identifiera kopplingen mellan skador på tall och älg.

En beräkning av stammen utifrån avskjutningsstatistik och Älgobs förutsätter att det finns data insamlade från en serie av år, att mängden data är av en viss storlek, och att data samlats in på ett korrekt och konsekvent sätt. Viktigt att tänka på är att beräkningarna aldrig blir bättre än kvaliteten på indata. Inkonsekvent insamling av älgobs eller felaktig rapportering av skjutna älgar etc. innebär således en risk för att bilden av hur älgstammen har förändrats över tiden och hur den ser ut idag blir missvisande.

Resultat i denna redovisning kan skilja sig något från vad som går att läsa ut i föregående års rapporter. Detta eftersom analyserna utförts med tillägg av senaste årets Älgobsdata och avskjutningsstatistik. *Tidigare redovisad utveckling har alltså återanalyserats, nu med fler och nya data. Detta är ett exempel på en adaptiv process.*

I rapporten redovisas dels ett resultat för hela älgförvaltningsområdet (ÄFO) och dels ett resultat för respektive jaktvårdskrets (JVK). Resultatet för ÄFO är fristående och kan därför skilja sig något från summan av respektive JVK.

Figur 1. Västerbottens län med avgränsningar för ÄFO (tjock svart linje) och jaktvårdskretsar (tunn svart linje). Jaktvårdskretsar tillhörande Sydöstra älgförvaltningsområdet (ÄFO) indikeras med grå bakgrund.

SYDÖSTRA ÄSO

Tabell 1. Beräknad storlek och sammansättning av älgstammen före jaktstart och efter jakt 2014/2015 samt prognos av storleken inför jakten 2015.

	Före jakt 2014	Efter jakt 2014/2015	Före jakt 2015
Älgar	7131	4803	6871
Älgar per 1000 ha	9,0	6,1	8,7
Areal (ha)	793 839	793 839	793 839
Tjurar	1565	905	1473
Kor	3417	2766	3288
Kalvar	2149	1132	2110
Kalv per ko	0,63	0,41	0,64
Könskvot	31%	25%	31%

Älgar

Beräknat antal älgar i området vid jaktstart och efter jakt.

Älgar per 1000 ha

Beräknad älgtäthet på registrerad jaktmarksareal.

Tjurar, Kor och Kalvar

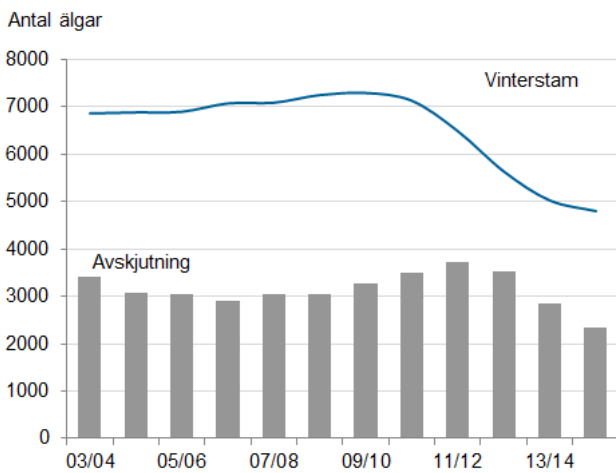
Beräknat antal tjurar, kor respektive kalvar i området vid jaktstart och efter jakt.

Kalv per ko

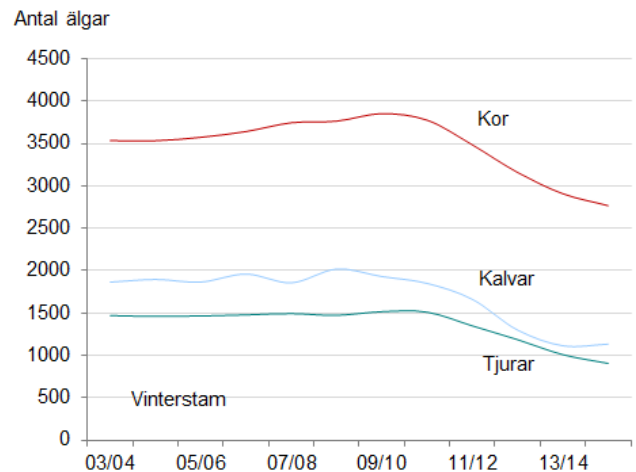
Beräknat genomsnittligt antal kalvar per hondjur vid jaktstart och efter jakt.

Könskvot

Beräknad andel tjur av antal vuxna älgar vid jaktstart och efter jakt.

Figur 2. Antal älgar i stammen efter jakt (blå linje) och antal skjutna älgar (grå staplar).

Figur 3. Antal älgdjur (grön linje), antal älgkor (röd linje) och antal kalvar (ljusblå linje) i stammen efter jakt.

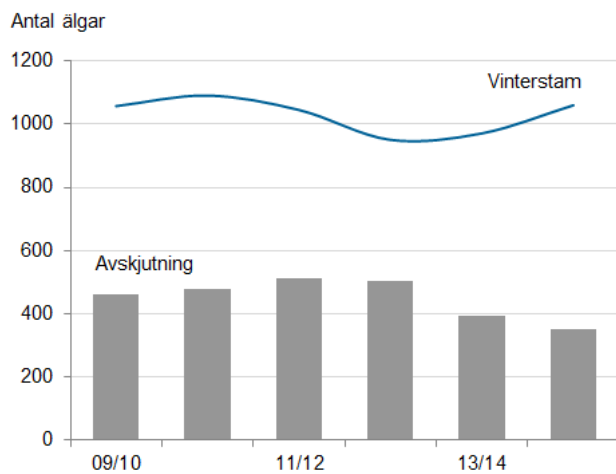
Kommentarer

- Avskjutningen ihop med övrig dödlighet ser nu ut att nästan balanseras av antalet födda kalvar. Dock stor variation i utveckling mellan olika jaktvårdskretaser. I Vännäs faller stammen alltså, i Vindelns nedgången ut att avta medan i övriga tre kretsar ser stammen ut att öka något.

BJURHOLM JVK

Tabell 2. Beräknad storlek och sammansättning av älgstammen före jaktstart och efter jakt 2014/2015 samt prognos av storleken inför jakten 2015.

	Före jakt 2014	Efter jakt 2014/2015	Före jakt 2015
Älgar	1412	1059	1528
Älgar per 1000 ha	11,5	8,6	12,4
Areal (ha)	122 835	122 835	122 835
Tjurar	291	201	344
Kor	679	574	715
Kalvar	442	284	469
Kalv per ko	0,65	0,49	0,66
Könskvot	30%	26%	32%

Figur 4. Antal älgar i stammen efter jakt (blå linje) och antal skjutna älgar (grå staplar).

Älgar

Beräknat antal älgar i området vid jaktstart och efter jakt.

Älgar per 1000 ha

Beräknad älgtäthet på registrerad jaktmarksareal.

Tjurar, Kor och Kalvar

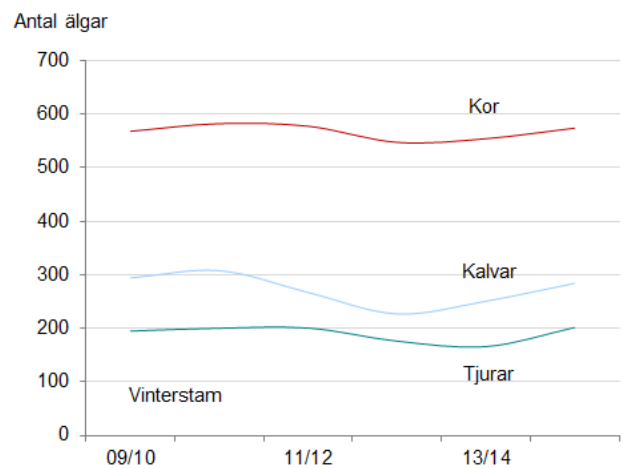
Beräknat antal tjurar, kor respektive kalvar i området vid jaktstart och efter jakt.

Kalv per ko

Beräknat genomsnittligt antal kalvar per hondjur vid jaktstart och efter jakt.

Könskvot

Beräknad andel tjur av antal vuxna älgar vid jaktstart och efter jakt.

Figur 5. Antal älgdjur (grön linje), antal älgkor (röd linje) och antal kalvar (ljusblå linje) i stammen efter jakt.

Kommentar

- Lögdeälvens älgskötselområde ingår administrativt i Bjurholms jaktvårdskrets. Areal och avskjutning för jaktlag inom Nordmalings jaktvårdskrets har exkluderats för jämförbarhet med tidigare år.
- Stammen verkar vara på uppgång efter att avskjutningen gått ned. Beräknas antalet älgar för senaste vintern på en längre tidsserie faller emellertid antalet älgar och förväntas fortsätta att så göra. Senaste årens obs per mantimme har dock pekat uppåt. Detta talar för att stammen ökar och tillsammans med att antalet mantimmar har ökat på senare år baseras därför analysen på de sista sju åren.

NORDMALING JVK

Tabell 3. Beräknad storlek och sammansättning av älgstammen före jaktstart och efter jakt 2014/2015 samt prognos av storleken inför jakten 2015.

	Före jakt 2014	Efter jakt 2014/2015	Före jakt 2015
Älgar	1383	1013	1476
Älgar per 1000 ha	11,4	8,3	12,1
Areal (ha)	121 766	121 766	121 766
Tjurar	312	203	338
Kor	641	544	675
Kalvar	430	266	463
Kalv per ko	0,67	0,49	0,69
Könskvot	33%	27%	33%

Älgar

Beräknat antal älgar i området vid jaktstart och efter jakt.

Älgar per 1000 ha

Beräknad älgtäthet på registrerad jaktmarksareal.

Tjurar, Kor och Kalvar

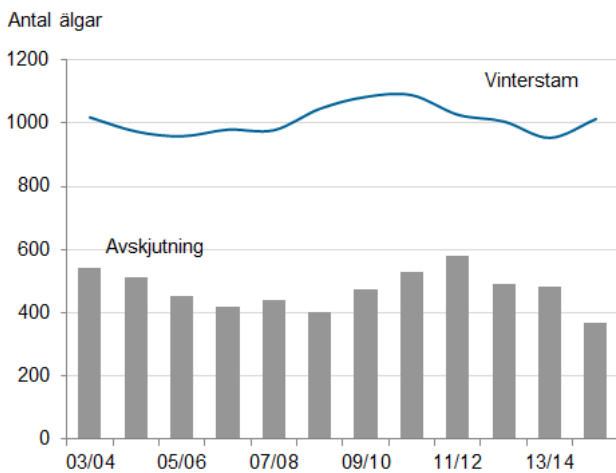
Beräknat antal tjurar, kor respektive kalvar i området vid jaktstart och efter jakt.

Kalv per ko

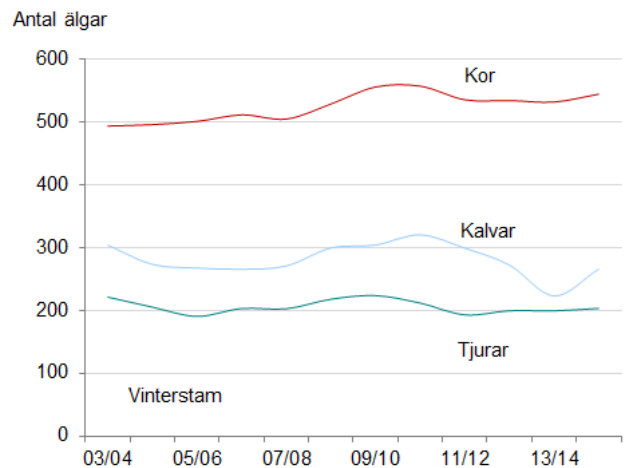
Beräknat genomsnittligt antal kalvar per hondjur vid jaktstart och efter jakt.

Könskvot

Beräknad andel tjur av antal vuxna älgar vid jaktstart och efter jakt.

Figur 6. Antal älgar i stammen efter jakt (blå linje) och antal skjutna älgar (grå staplar).

Figur 7. Antal älgdjur (grön linje), antal älgkor (röd linje) och antal kalvar (ljusblå linje) i stammen efter jakt.

Kommentarer

- Lögdeälvens älgskötselområde ingår administrativt i Bjurholms jaktvårdskrets. Areal och avskjutning för jaktlag inom Nordmalings jaktvårdskrets har lagts till för jämförbarhet med tidigare år.

UMEÅ JVK

Tabell 4. Beräknad storlek och sammansättning av älgstammen före jaktstart och efter jakt 2014/2015 samt prognos av storleken inför jakten 2015.

	Före jakt 2014	Efter jakt 2014/2015	Före jakt 2015
Älgar	1824	1392	1912
Älgar per 1000 ha	8,1	6,2	8,5
Areal (ha)	225 197	225 197	225 197
Tjurar	459	322	493
Kor	843	729	866
Kalvar	521	340	553
Kalv per ko	0,62	0,47	0,64
Könskvot	35%	31%	36%

Älgar

Beräknat antal älgar i området vid jaktstart och efter jakt.

Älgar per 1000 ha

Beräknad älgtäthet på registrerad jaktmarksareal.

Tjurar, Kor och Kalvar

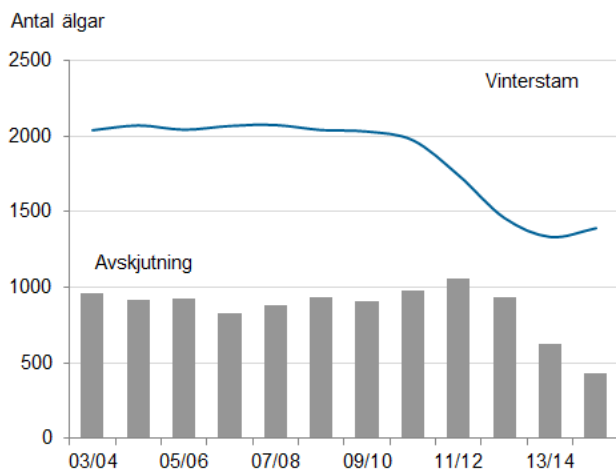
Beräknat antal tjurar, kor respektive kalvar i området vid jaktstart och efter jakt.

Kalv per ko

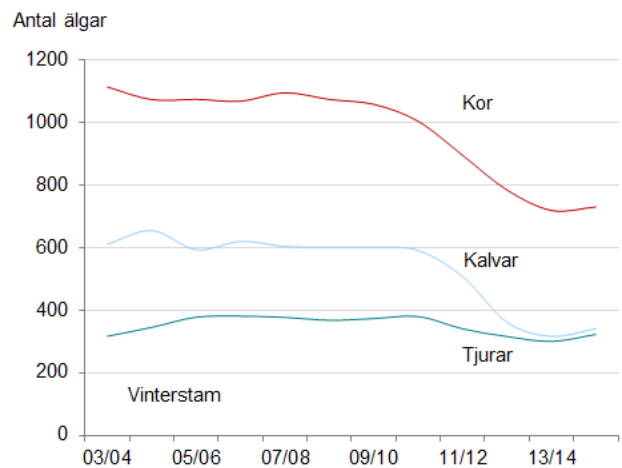
Beräknat genomsnittligt antal kalvar per hondjur vid jaktstart och efter jakt.

Könskvot

Beräknad andel tjur av antal vuxna älgar vid jaktstart och efter jakt.

Figur 8. Antal älgar i stammen efter jakt (blå linje) och antal skjutna älgar (grå staplar).

Figur 9. Antal älgdjur (grön linje), antal älgkor (röd linje) och antal kalvar (ljusblå linje) i stammen efter jakt.

Kommentarer

- En kraftigt minskad avskjutning har bromsat upp en nedgång i stammen.

VINDELN JVK

Tabell 5. Beräknad storlek och sammansättning av älgstammen före jaktstart och efter jakt 2014/2015 samt prognos av storleken inför jakten 2015.

	Före jakt 2014	Efter jakt 2014/2015	Före jakt 2015
Älgar	2539	1647	2335
Älgar per 1000 ha	9,6	6,2	8,8
Areal (ha)	264 382	264 382	264 382
Tjurar	606	364	533
Kor	1207	949	1111
Kalvar	726	334	691
Kalv per ko	0,60	0,35	0,62
Könskvot	33%	28%	32%

Älgar

Beräknat antal älgar i området vid jaktstart och efter jakt.

Älgar per 1000 ha

Beräknad älgtäthet på registrerad jaktmarksareal.

Tjurar, Kor och Kalvar

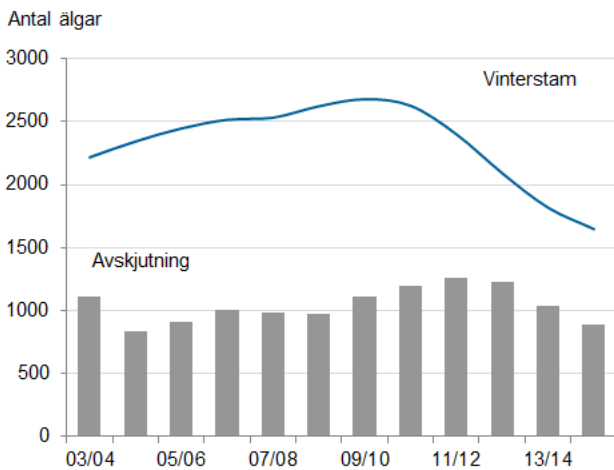
Beräknat antal tjurar, kor respektive kalvar i området vid jaktstart och efter jakt.

Kalv per ko

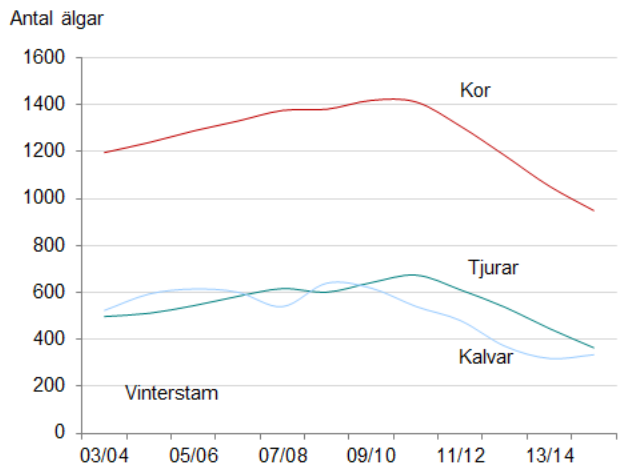
Beräknat genomsnittligt antal kalvar per hondjur vid jaktstart och efter jakt.

Könskvot

Beräknad andel tjur av antal vuxna älgar vid jaktstart och efter jakt.

Figur 10. Antal älgar i stammen efter jakt (blå linje) och antal skjutna älgar (grå staplar).

Figur 11. Antal älgdjur (grön linje), antal älgkor (röd linje) och antal kalvar (ljusblå linje) i stammen efter jakt.

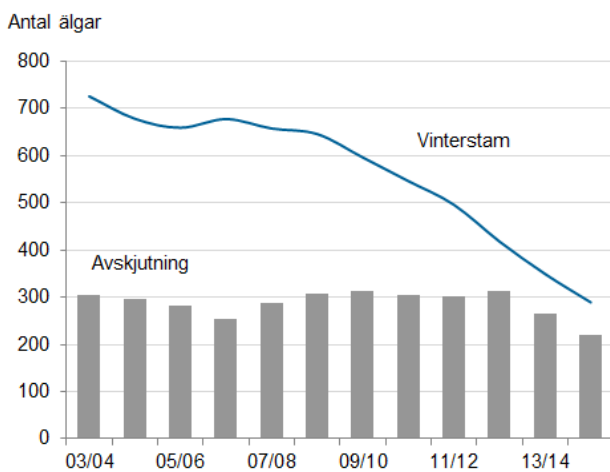
Kommentarer

- Flera år med en relativt låg reproduktion ihop med en ökad avskjutning har inneburit att stammen minskat.
- Prognosen är även att stammen före kommande jakt kommer understiga stammen förra året.

VÄNNÄS JVK

Tabell 6. Beräknad storlek och sammansättning av älgstammen före jaktstart och efter jakt 2014/2015 samt prognos av storleken inför jakten 2015.

	Före jakt 2014	Efter jakt 2014/2015	Före jakt 2015
Älgar	510	289	428
Älgar per 1000 ha	9,5	5,4	7,9
Areal (ha)	53 955	53 955	53 955
Tjurar	69	10	44
Kor	265	204	234
Kalvar	176	75	150
Kalv per ko	0,66	0,37	0,64
Könskvot	21%	5%	16%

Figur 12. Antal älgar i stammen efter jakt (blå linje) och antal skjutna älgar (grå staplar).

Kommentar

- En fortsatt minskade stam tyder på att jaktuttag, ihop med övrig dödlighet, överstiger antalet födda kalvar.
- Observerad andel tjur bland vuxna älgar i Älgobsen har stadigt minskat. Fler tjurar än kor har skjutits de flesta åren, speciellt gäller det i början av tidsserien. Ett sådant uttag kan inte vägas upp av den könskvot som råder bland kalvar då det råder endast en svag övervikt av tjurkalv bland födda kalvar.
- Antal tjurar och könskvot efter jakt anmärkningsvärt lågt respektive lågt.

Älgar

Beräknat antal älgar i området vid jaktstart och efter jakt.

Älgar per 1000 ha

Beräknad älgtäthet på registrerad jaktmarksareal.

Tjurar, Kor och Kalvar

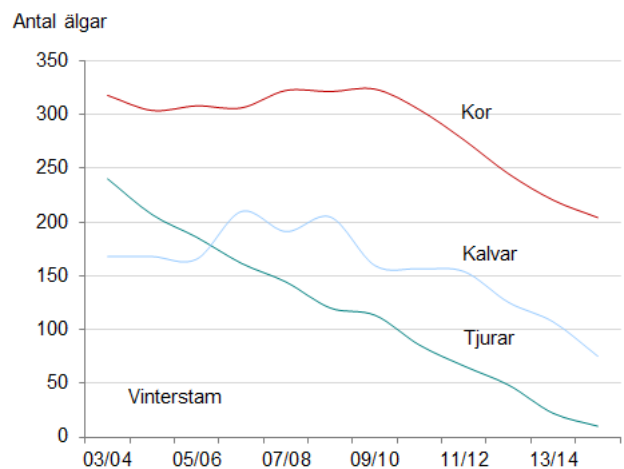
Beräknat antal tjurar, kor respektive kalvar i området vid jaktstart och efter jakt.

Kalv per ko

Beräknat genomsnittligt antal kalvar per hondjur vid jaktstart och efter jakt.

Könskvot

Beräknad andel tjur av antal vuxna älgar vid jaktstart och efter jakt.

Figur 13. Antal älgdjur (grön linje), antal älgkor (röd linje) och antal kalvar (ljusblå linje) i stammen efter jakt.